

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

Ventspils iela 53, Rīga, LV-1002, tālr. 67359128, fakss 67359159, e-pasts pasts@bti.gov.lv, www.bti.gov.lv

RĪKOJUMS

Rīga

11.09.2019.

Nr. 1-1/171

Par mācību programmas paraugu

1. Pamatojoties uz Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr. 984 "Noteikumi par bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa mācību programmas saturu un apmācības kārtību" 14.punktu, apstiprināt bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa mācību programmas paraugu (turpmāk – programmas paraugs) 24 akadēmisko stundu apmērā.

2. Uzdot Administratīvajai nodaļai publicēt programmas paraugu Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – inspekcija) mājaslapā trīs darbdienu laikā no šī rīkojuma izdošanas dienas.

3. Uzdot Juridiskajai nodaļai informēt biedrību "Latvijas Pašvaldību mācību centrs" par programmas parauga apstiprināšanu un publicēšanu inspekcijas mājaslapā trīs darbdienu laikā no šī rīkojuma izdošanas dienas.

Pamatojums: Ministru kabineta 2006.gada 5.decembra noteikumu Nr. 984 "Noteikumi par bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa mācību programmas saturu un apmācības kārtību" 14.punkts.

Pielikumā: Bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa zināšanu pilnveides mācību programmas paraugs uz 3lp.

Priekšniece

M.Dreja

Dmitrijeva 67359148

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas
Juridiskās nodaļas vadītāja

Sanita Zarāne

11.09.19

BĀRIŅTIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA, BĀRIŅTIESAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKA UN BĀRIŅTIESAS LOCEKĻA ZINĀŠANU PILNVEIDES MĀCĪBU PROGRAMMAS PARAUGS

Programmas auditorija:

Bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks un bāriņtiesas loceklis (turpmāk – bāriņtiesas darbinieks)

Programmas mērķis:

Pilnveidot bāriņtiesas darbinieka zināšanas, prasmes un kompetences, sekmējot efektīvu, tiesisku un pilnvērtīgu bērna tiesību un interešu aizsardzību Latvijā.

Programmas uzdevumi:

Attīstīt bāriņtiesas darbinieka prasmes un zināšanas saskarsmes, aizgādības tiesību un ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanas jautājumos.

Pilnveidot bērnu, kuru tiesības un intereses tiek skartas aizgādības un saskarsmes lietās, tiesību aizsardzības nodrošinājumu, paaugstinot bāriņtiesas darbinieka zināšanas par bāriņtiesas lomu saskarsmes personas noteikšanā un atzinuma sniegšanā tiesai.

Veicināt bāriņtiesas darbinieka izpratni par pārrobežu jautājumiem bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Sekmēt bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanu, pilnveidojot bāriņtiesas darbinieka izpratni par nepieciešamību savlaicīgi pieņemt lēmumus bērna tiesību aizsardzībai.

Nodrošināt bērnu ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē, veicinot bāriņtiesas darbinieka izpratni par konkrētam bērnam piemērotākā ārpusģimenes aprūpes veida izvēli un pienācīgu bāriņtiesas darbību ārpusģimenes pakalpojuma nodrošinātāja kvalitātes uzraudzībā.

Nodrošināt bāriņtiesas darbinieka izpratni par bērna attīstību un uzvedību ietekmējošiem faktoriem situācijās, kad ģimenē pastāv dažādi sociāli riski (t.sk. pieaugušā ar garīga rakstura traucējumiem ietekme uz bērna audzināšanu). Veicināt bāriņtiesas darbinieka prasmes identificēt agrīnus signālus par deviances attīstību bērna uzvedībā, lai veiktu atbilstošus preventīvus pasākumus.

Sniegt izpratni bāriņtiesas darbiniekam par informācijas sistēmu nozīmi starpinstitucionālā sadarbībā, kā arī attīstīt iemaņas praktiskā darbībā pielietot informācijas sistēmu NPAIS un AGIS sniegtās priekšrocības.

Nodrošināt pilnvērtīgu bērna tiesību aizsardzību kriminālprocesā bērna tiesību ievērošanas kontekstā, uzlabojot bāriņtiesas darbinieka zināšanas par bērna pārstāvību kriminālprocesā, audzinoša rakstura piespiedu līdzekļiem, to piemērošanu un nozīmi krimināllietās.

Programmas sasniedzamie rezultāti:

- bāriņtiesas darbinieki izprot saskarsmes personas lomu un kompetenci saskarsmes tiesību lietās, ir ieguvuši zināšanas par rīcību gadījumos, kad saskarsmes personu nosaka bāriņtiesa;
- bāriņtiesas darbinieki izprot atzinuma kā pierādījuma nozīmi, izskatot strīdus, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām, pārzina bāriņtiesas kompetences robežas minētajās lietās;
- bāriņtiesas darbiniekiem ir veicināta izpratne par bērnu tiesību un labāko interešu ievērošanu pārrobežu jautājumos, bāriņtiesas darbinieki ir kompetenti praktiskā darbībā nodrošināt informācijas apmaiņu un sadarbību ar ārvalstu iestādēm;
- bāriņtiesas darbinieki ir pilnveidojusi zināšanas, lai savā darbībā nodrošinātu bērnu ārpusģimenes aprūpes sniedzēja (aizbildnis, audžuģimene, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija) pilnvērtīgu un objektīvu ikgadējo izvērtējumu no katra konkrētā bērna vislabāko interešu aizsardzības perspektīvas;

- bāriņtiesas darbinieki ir guvuši zināšanas par pamatkritērijiem, kuri jāņem vērā izvēloties piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu bērnam. Bāriņtiesas darbiniekiem ir izpratne par pārskatu aizpildīšanu un to nozīmi ārpusģimenes aprūpes lietās;
- bāriņtiesas darbiniekiem veicināta izpratne par savlaicīgu lēmumu pieņemšanas nozīmi bērna tiesību, t.sk. bērna veselības, dzīvības un pilnvērtīgas attīstības, aizsardzībai;
- bāriņtiesas darbinieki pilnveidojuši izpratni par ārpusģimenes aprūpes formas maiņas ietekmi uz bērna psiholoģisko stāvokli;
- bāriņtiesas darbinieki pilnveidojuši zināšanas par informācijas sistēmu nozīmi starpinstitucionālā sadarbībā, kā arī izprot informācijas sistēmu NPAIS un AGIS sniegtās priekšrocības;
- bāriņtiesas darbinieki pilnveidojuši zināšanas par ģimenē esošajiem sociālajiem riskiem un to ietekmi uz bērnu aprūpi un audzināšanu. Bāriņtiesas darbinieki spēj identificēt bērna uzvedības riskus, tos veidojošos faktoros un pārzina darbības preventīvai rīcībai risku novēršanā;
- bāriņtiesas darbinieki pilnveidojuši zināšanas par bāriņtiesas kompetenci krimināllietās, kas skar bērna (gan kā bērna, kuram ir tiesības uz aizstāvību, gan kā bērna, kurš kriminālprocesā atzīts par cietušo) tiesību aizsardzību. Ir sekmēta izpratne par bāriņtiesas kā bērna pārstāvja kriminālprocesā lomu, tādējādi veicinot pilnvērtīgu bērna tiesību un interešu aizsardzību kriminālprocesā.
- nodrošinātas zināšanas bāriņtiesas darbiniekiem par rīcību, kad bāriņtiesai nepieciešams pārstāvēt personu, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, esot nepieskaitāmības stāvoklī;
- bāriņtiesas darbiniekiem ir zināšanas par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļiem un izpratne par to piemērošanu kriminālprocesā.

Programmas saturs:

1. Saskarsmes personas tiesības un pienākumi – 6 stundas

- saskarsmes tiesību lietas, bāriņtiesas noteiktā saskarsmes persona
- saskarsmes personas nozīme un loma saskarsmes īstenošanā
- bāriņtiesas atzinuma kā pierādījuma nozīme, izskatot strīdus, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām
- ieskats tiesu praksē un judikatūrā

2. Bāriņtiesas kompetence pārrobežu jautājumos – 2 stundas

- starpvalstu sadarbības aspekti
- lietu piekritības jautājumi

3. Bērna ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana un aprūpes uzraudzība pie aizbildņa, audžuģimenē un aprūpes iestādē – 5 stundas

- ārpusģimenes aprūpes sniedzēja kvalitāte (aizbildnis, audžuģimene, aprūpes iestāde – pārskati, atskaites, papildu informācija, bērna viedoklis, novērojumi un rezultāta apkopojums)
- pārskatu par darbībām, kas veiktas, lai nodrošinātu piemērotāko aprūpes veidu, sagatavošana
- savlaicīga lēmumu pieņemšana (tai skaitā par aizgādības tiesību pārtraukšanu/atjaunošanu vai prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai)
- ietekme uz bērna psiholoģisko stāvokli, mainot ārpusģimenes aprūpes formu
- informācijas sistēmu (NPAIS un AGIS) izmantošanas nozīme starpinstitūciju komandas darbā

4. Sociālie riski ģimenē – 7 stundas

- bērna uzvedības problēmas veicinošie faktori
- pieaugušo un bērnu attiecību veidošanās likumsakarības
- bērnu uzvedības specifika dažādos vecumposmos un deviances veidošanās riski, to prevencija bērna agrīnajā vecumā (tai skaitā atkarību riski)
- pieaugušais ar garīga rakstura traucējumiem (šizofrēniski, depresīvi, psihopātiski vecāki) un tā ietekme uz bērna audzināšanu
- garīgā atpalcība un tās ietekme uz bērna audzināšanu
- pieaugušā personība kā vardarbību provocējošs faktors

5. Bērna pārstāvība kriminālprocesā – 4 stundas

- bāriņtiesa kā nepilngadīgās personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pārstāvis kriminālprocesā
- bāriņtiesa kā nepilngadīgā cietušā pārstāvis kriminālprocesā
- bāriņtiesa kā pārstāvis personai, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, esot nepieskaitāmības stāvoklī
- audzinoša rakstura piespiedu līdzekļi kriminālprocesā, to piemērošana